

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ історії, права та
міжнародних відносин

Юлія ПОДРЕЗ

« 31 » *серпня* 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВЕ ПРАВО**

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 Право
Освітньо-професійна програма Право

Перший рівень вищої освіти

Мова навчання українська

ПОГОДЖЕНО

науково-методичною комісією
ННІ історії, права та

міжнародних відносин

Світлана МОЦАК

« 31 » *серпня* 2023 р.

Суми – 2023

Укладач:

Апаров Андрій Миколайович – д.ю.н., професор

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та методики викладання правознавства

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

Олена ІВАНІЙ

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
1-й		
Семестр		
2-й		
Лекції		
20 год.		
Практичні, семінарські		
20 год.		
Лабораторні		
0 год.		
Самостійна робота		
48 год.		
Загальна кількість годин – 90	Консультації:	
	2 год.	
	Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчання є формування у студентів логічно завершених базових теоретичних знань про правове регулювання фінансових відносин, фінансову систему держави, фінансовий контроль та інші правові інститути фінансового права.

Метою навчального процесу є формування практичних навичок студентів щодо застосування законодавства у сфері бюджетних відносин, державних доходів, державного кредиту, державних видатків, банківських відносин, валютної системи та валютного регулювання.

Завдання навчальної дисципліни «Фінансове право» є набуття здобувачами вищої освіти знань щодо особливостей публічних фінансових правовідносин; засвоєння ними норм фінансового права, які регулюють фінансову діяльність і фінансову систему України; фінансовий контроль, бюджетний устрій і бюджетний процес, податкові, кредитні, страхові, банківські і валютні правовідносини, розуміння специфіки фінансових перерозподільних відносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність бути критичним і самокритичним.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних компетентностей**:

СК 7 Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право, цивільне право, кримінальне право.

СК 11 Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12 Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК 17 Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Навчальна дисципліна «Фінансове право» взаємопов'язана з такими навчальними дисциплінами, як «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Кримінальне право», «Цивільне право», «Господарське право».

3. Результати навчання за дисципліною

РН 3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5 Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю

РН 6 Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 7 Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 12 Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13 Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 18 Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19 Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20 Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Оцінка «відмінно» ставиться коли студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
82 – 89	Оцінка «добре» ставиться коли студент має гнучкі знання в межах навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
74 – 81	Оцінка «добре» ставиться коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в

	стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє роботи висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.
64 – 73	Оцінка «задовільно» ставиться коли студент відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
60 – 63	Оцінка «задовільно» ставиться коли у студента відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.
35 – 59	Оцінка «незадовільно» ставиться коли студент не логічно та незрозуміло відтворює навчальний матеріал.
1 – 34	Оцінка «незадовільно» ставиться коли студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

Розподіл балів

Теми										Разом	Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10		
Поточний контроль										50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Контроль самостійної роботи										50	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

4.1 Критерії оцінювання видів роботи для поточного контролю

Система оцінювання результатів навчання студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та семінарські/практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на семінарських/практичних заняттях; виконання індивідуальних та групових теоретико-прикладних завдань під час аудиторних занять та самостійної роботи студента; виконання тестових завдань, а також модульних контрольних робіт; залік.

Аудиторна та самостійна робота студента забезпечується всіма необхідними навчально-методичними засобами, задля належного вивчення навчальної дисципліни чи окремої її теми, а саме: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, електронними ресурсами, науковою літературою та періодичними виданнями. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацією навчання, зокрема, в системі Moodle та за допомогою платформи Google Meet чи Zoom.

Форми контролю:

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Фінансове право» проводиться в таких формах: активна робота на лекційних та семінарських/практичних заняттях (зокрема, активна участь у дискусії та презентації матеріалу), написання реферативних робіт, тестування тощо.

Методи поточного контролю: усний та письмовий.

Форма модульного контролю: написання модульної контрольної роботи, включаючи описові та практичні завдання, а також тестові завдання.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів: рівень знань; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **50 балів:** робота на *практичних* заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, розв'язання задач тощо.

- **50 балів:** контроль *самостійної роботи* – підготовка до практичних занять та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань, написання рефератів тощо.

Разом – **100 балів.**

Політика щодо академічної доброчесності

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання.

Тексти індивідуальних завдань перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен:

знати: предмет, метод, зміст основних категоріальних понять фінансового права; систему та повноваження органів державного управління фінансами, органів фінансового контролю; види, методи фінансового контролю; поняття фінансового правопорушення, фінансової відповідальності; стадії бюджетного процесу в Україні; правове регулювання

податкової системи України; правове забезпечення здійснення державних видатків та функціонування державних цільових фондів;

уміти: аналізувати нормативно-правові акти, що регулюють фінансову діяльність держави, визначати їх юридичну силу та пріоритетність в урегулюванні конкретних фінансових відносин; виявляти ознаки фінансового правопорушення, визначати вид юридичної відповідальності за його вчинення; правильно визначати бюджетний устрій і бюджетний процес; аналізувати податкову систему України, а також правовідносини у банківській, страховій та валютних сферах; роз'яснити зміст нормативних актів, що регулюють фінансову діяльність держави, з метою подолання правового нігілізму громадян.

Питання до підсумкової форми контролю з навчальної дисципліни «Фінансове право»

1. Поняття фінансового права, місце фінансового права в системі права України.
2. Поняття фінансового права, його предмет і метод.
3. Система фінансового права як галузі права.
4. Джерела фінансового права, їх класифікація.
5. Поняття науки фінансового права, її співвідношення з фінансовим правом як галуззю права.
6. Поняття фінансово-правових норма, їх класифікація (приклад).
7. Поняття, види та особливості фінансово-правових санкцій.
8. Фінансові правовідносини, їх структура та особливості.
9. Система органів управління державними фінансами.
10. Повноваження Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України та органів місцевого самоврядування як органів управління державними фінансами.
11. Поняття та правові засади здійснення фінансового контролю в Україні.
12. Види фінансового контролю.
13. Правове регулювання здійснення документальних перевірок суб'єктів підприємницької діяльності.
14. Правове регулювання здійснення ревізій та перевірок органів державної влади та бюджетних установ.
15. Система органів фінансового контролю.
16. Міністерство фінансів України як орган управління державними фінансами та орган фінансового контролю.
17. Рахункова палата як орган фінансового контролю.
18. Державна казначейська служба України як орган управління державними фінансами та орган фінансового контролю.
19. Державна податкова служба України та Державна митна служба України як органи фінансового контролю.
20. Державна аудиторська служба України як орган фінансового контролю.

21. Поняття фінансової відповідальності та її підстави.
22. Фінансова відповідальність за порушення норм готівкового обігу суб'єктами підприємницької діяльності.
23. Фінансова відповідальність за порушення валютного законодавства.
24. Фінансова відповідальність за порушення законодавства в сфері формування позабюджетних коштів.
25. Фінансова відповідальність за порушення законодавства в сфері оподаткування.
26. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства.
27. Поняття та види публічних фондів грошових коштів.
28. Поняття та види державних доходів.
29. Поняття бюджету як економічної та правової категорії.
30. Бюджетна система та її принципи.
31. Бюджетне право, коло суб'єктів бюджетного права.
32. Загальна характеристика джерел бюджетного права.
33. Класифікація доходів та видатків бюджету.
34. Джерела доходів Державного бюджету України.
35. Джерела доходів місцевих бюджетів.
36. Міжбюджетні трансфери.
37. Видатки Державного бюджету України.
38. Видатки місцевих бюджетів.
39. Поняття та зміст бюджетного процесу.
40. Правове регулювання формування Пенсійного фонду.
41. Правове регулювання формування Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.
42. Неподаткові доходи публічних фондів.
43. Поняття податку та податкової системи.
44. Класифікація податків.
45. Правове регулювання державного внутрішнього боргу.
46. Державний кредит, його поняття та сутність.
47. Поняття та система державних видатків.
48. Поняття та порядок кошторисно-бюджетного фінансування.
49. Правове регулювання видатків на утримання органів державної влади.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Фінансове право» складається з 10 тем:

- Тема 1. Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування.
- Тема 2. Фінансове право України як галузь національного права України.
- Тема 3. Органи державного управління фінансами та органи фінансового контролю.
- Тема 4. Правові засади фінансового контролю в Україні.
- Тема 5. Відповідальність за порушення фінансового законодавства

Тема 6. Бюджетне право. Бюджетна система України.

Тема 7. Бюджетний процес в Україні.

Тема 8. Правове регулювання публічних доходів.

Тема 9. Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування.

Тема 10. Правові основи державного кредиту. Державний борг.

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

7.1. Тематичні розділи

Тема 1. Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування.

Сутність та визначення поняття «фінанси». Призначення та функції фінансів. Приватні та публічні (державні та органів місцевого самоврядування) фінанси. Фінансові ресурси та їх види. Поняття фінансової системи. Структурні елементи фінансової системи держави. Особливості фінансової системи України в сучасний період. Фінансова політика держави. Поняття та зміст публічної фінансової діяльності. Значення та організаційно-правові особливості фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Принципи публічної фінансової діяльності. Правові форми і методи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Повноваження органів державної влади загальної та спеціальної компетенції, а також органів місцевого самоврядування у фінансової діяльності.

Тема 2. Фінансове право України як галузь національного права України.

Характеристика відносин, що становлять поняття фінансового права, його місце в національній системі права. Предмет та метод фінансового права як галузі права. фінансово-правового регулювання. Система фінансового права. Інститути фінансового права. Загальна частина фінансового права. Особлива частина фінансового права. Джерела фінансового права: поняття та їх класифікація. Конституція України як основне джерело фінансового права. Фінансово-правові акти. Поняття, ознаки та структура фінансово-правових норм. Особливості та класифікація фінансово-правових норм. Види фінансово-правових норм. Реалізація фінансово-правових норм.

Поняття та особливості фінансових правовідносин. Види. Фінансові правовідносини, їх суб'єкти, об'єкт, зміст та види. Права та обов'язки учасників фінансових правовідносин. Виникнення, зміна та припинення фінансових правовідносин.

Тема 3. Органи державного управління фінансами та органи фінансового контролю.

Поняття та принципи управління державними фінансами. Система органів управління державними фінансами. Система органів фінансового контролю. Повноваження Верховної Ради України щодо затвердження Державного бюджету України та бюджетної системи; системи оподаткування; статусу національної та іноземних валют; основ створення і

функціонування фінансового, грошового, інвестиційного ринків; порядку утворення і погашення державного внутрішнього та зовнішнього боргу.

Повноваження в сфері фінансового контролю Рахункової палати України (об'єкт контролю, методи контролю, заходи впливу на порушників).

Повноваження Кабінету Міністрів України в сфері управління фінансами щодо забезпечення провадження фінансової, цінової, інвестиційної політики; розробки проекту Державного бюджету України, забезпечення виконання бюджету, підготовки звіту про його виконання.

Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері публічних фінансів. Право органів місцевого самоврядування на бюджет та його нормативно-правове забезпечення.

Повноваження Міністрів фінансів України в сфері фінансового контролю.

Повноваження Державної казначейської служби України в сфері фінансового контролю.

Повноваження Державної податкової служби України та Державної митної служби України в сфері фінансового контролю.

Повноваження в сфері фінансового контролю та управління фінансами позабюджетними фондами: Пенсійний фонд України, Фонд соціального страхування України, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Повноваження в сфері фінансового контролю органів Державної аудиторської служби України (об'єкт контролю, методи контролю, заходи впливу на порушників вимог законодавства).

Тема 4. Правові засади фінансового контролю в Україні.

Поняття, організаційно-правовий механізм і призначення фінансового контролю. Фінансовий контроль як засіб забезпечення законності та фінансової дисципліни. Поняття та суть фінансового контролю. Завдання, об'єкти та суб'єкти фінансового контролю. Поняття методів і форм фінансового контролю. Сутність ревізії як методу фінансового контролю та види ревізій. Сутність перевірки як методу фінансового контролю та види перевірок. Система органів державного фінансового контролю. Особливості фінансового контролю органів місцевого самоврядування. Система внутрішньогосподарського контролю. Поняття аудиту як фінансового контролю. Види аудиторського контролю.

Тема 5. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Загально-правовий зміст юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права. Поняття та склад фінансового правопорушення. Суб'єкти фінансового правопорушення. Об'єкт правопорушення, яке скоюють суб'єкти фінансового права. Види юридичної відповідальності за порушення фінансового законодавства та їх особливості.

Характеристика юридичної відповідальності за порушення бюджетного, податкового, банківського, валютного законодавства України та законодавства у сфері страхування.

Порушення, що мають місце у сфері формування та виконання бюджету. Податкові правопорушення. Порушення у сфері діяльності банківських установ. Правопорушення на валютному та страховому ринках.

Тема 6. Бюджетне право. Бюджетна система України.

Поняття та значення бюджету. Бюджет як економічна категорія. Бюджет як правова категорія. Функції бюджету. Особливості бюджетного законодавства України. Бюджетний кодекс як джерело бюджетного права. Загальна частина бюджетного кодексу. Особлива частина бюджетного кодексу. Загальний і спеціальний фонди бюджету. Позабюджетні фонди. Резервний фонд бюджету. Порядок використання коштів із резервного фонду.

Поняття та особливості бюджетного права в Україні. Бюджетно-правові відносини, їх особливості та види. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Поняття та види бюджетно-правових норм. Поняття бюджетного устрою.

Поняття бюджетної системи. Склад бюджетної системи України. Поняття місцевого бюджету. Принципи бюджетної системи України. Особливості зведеного бюджету. Бюджетна класифікація, її поняття та основні елементи. Доходи та видатки бюджету, їх класифікація. Поняття та сутність бюджетного дефіциту і профіциту. Залишок бюджетних коштів.

Поняття бюджетних повноважень та їх види. Міжбюджетні відносини в Україні. Сутність та методи бюджетного регулювання держави. Поняття та види міжбюджетних трансфертів.

Тема 7. Бюджетний процес в Україні.

Поняття, сутність та особливості бюджетного процесу. Поняття бюджетного періоду та бюджетного циклу. Особливості стадій бюджетного процесу. Склад учасників бюджетного процесу. Розпорядники бюджетних коштів та їх повноваження. Бюджетні запити. Бюджетні призначення та бюджетні асигнування. Основні напрямки бюджетної політики на наступний бюджетний період. Перелік документів до проекту закону про Державний бюджет України. Порядок розгляду, затвердження та організаційно-правового забезпечення виконання Державного бюджету України. Поняття місцевих бюджетів і бюджетів органів місцевого самоврядування. Особливості бюджетного процесу на місцевому рівні. Юридична база та порядок контролю виконання і звітності про виконання Державного та місцевих бюджетів.

Тема 8. Правове регулювання публічних доходів.

Поняття та сутність публічних доходів, правові основи їх встановлення та стягнення. Поняття державних доходів та їх види. Місцеві доходи. Поняття доходів бюджетів. Особливості класифікації публічних доходів. Система публічних доходів.

Визначення поняття «податок». Податки та їх характерні ознаки. Функції податків. Податкові доходи. Поняття податкового платежу та збору. Види неподаткових доходів. Податкова система України та її принципи.

Класифікація податків. Загальнодержавні та місцеві податки і збори. Прямі і непрямі податки. Види податків залежно від платника.

Сутність та завдання податкового права як елементу фінансового права. Поняття та види податкових правовідносин та податкових норм. Податковий кодекс України як джерело податкового права. Юридичний склад податку. Платник податку. Об'єкт оподаткування. База оподаткування. Ставка податку. Податковий період. Порядок обчислення податку.

Тема 9. Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування.

Поняття публічних видатків, особливості правового регулювання відносин у галузі видатків. Поняття витрат держави, їх характерні особливості та принципи фінансування. Особливості витрат держави в нових умовах господарювання. Поняття та принципи бюджетного фінансування.

Основні принципи, методи та джерела фінансування галузей народного господарства. Порядок фінансування промисловості і капітальних вкладень. Проектно-кошторисна документація. Джерела фінансування капітальних вкладень.

Поняття та сутність кошторисно-бюджетного фінансування, принципи та об'єкти фінансування. Кошторис як основний фінансовий план витрат бюджетної установи. Правове значення кошторису витрат бюджетної установи на її утримання, порядок розробки та застосування. Види кошторисів витрат.

Порядок фінансування соціально-культурних заходів і соціального захисту населення. Порядок фінансування охорони здоров'я та фізичної культури. Порядок фінансування обороноздатності держави. Порядок фінансування державних органів законодавчої і виконавчої влади.

Тема 10. Правові основи державного кредиту. Державний борг.

Поняття й ознаки публічного кредиту. Сутність державного кредиту, його принципи і форми. Визначення відмінностей між державним та банківським кредитом. Поняття державних і місцевих запозичень. Інститут державних і місцевих запозичень. Принципи державних і місцевих запозичень.

Державний і муніципальний борги. Види і форми державного боргу. Управління державним і місцевим боргом. Нормативно-правове забезпечення відносин у галузі державного боргу. Поняття державних позик. Облігації внутрішніх державних позик та їх види. Облігації зовнішніх державних позик та їх види. Казначейські зобов'язання. Порядок здійснення запозичень до місцевих бюджетів України. Облігації місцевих позик.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота
Тема 1. Правові основи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування.	12	2	2	-	8
Тема 2. Фінансове право України як галузь національного права України.	8	2	2	-	4
Тема 3. Органи державного управління фінансами та органи фінансового контролю.	10	2	2	-	6
Тема 4. Правові засади фінансового контролю в Україні.	8	2	2	-	4
Тема 5. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.	8	2	2	-	4
Тема 6. Бюджетне право. Бюджетна система України.	10	2	2	-	6
Тема 7. Бюджетний процес в Україні.	8	2	2	2	4
Тема 8. Правове регулювання публічних доходів.	8	2	2	-	4
Тема 9. Правове регулювання державних видатків і кошторисно-бюджетного фінансування.	8	2	2	-	4
Тема 10. Правові основи державного кредиту. Державний борг.	8	2	2	-	4
Усього годин	90	20	20	2	48

7.3. Можливі види самостійної роботи студентів:

- робота з основною та додатковою літературою, аналіз нормативно-правових актів та судової практики;
- самостійне вивчення матеріалу;
- самостійний пошук необхідної інформації в мережі Інтернет;

- перегляд відеоматеріалу за тематикою дисципліни;
- підготовка до різних форм проміжної і підсумкової атестації;
- підготовка усного повідомлення для виступу на занятті;
- написання реферату;
- підготовка доповіді, тез доповіді;
- підготовка до участі у дискусії;
- виконання завдань для самоконтролю.

7.4. Теми індивідуальних проєктів

1. Сучасні проблеми та перспективи розвитку фінансового контролю в Україні.
2. Система органів, що здійснюють фінансовий контроль.
3. Юридична відповідальність суб'єктів фінансового права у механізмі правового забезпечення фінансової безпеки України.
4. Бюджетне законодавство: стан та перспективи розвитку.
5. Доходи бюджетів та їх види. Фактори, що впливають на формування доходів бюджетів у сучасних умовах.
6. Видатки бюджетів. Особливості формування видатків бюджетів у сучасних умовах.
7. Сучасні проблеми бюджетного процесу.
Система цільових державних й місцевих фондів: їх поняття, види та значення.
8. Види і правовий режим централізованих позабюджетних цільових фондів.
9. Податкове законодавство: сучасний стан та перспективи розвитку.
10. Сутність та роль державного кредиту. Механізм надання державного кредиту.
11. Управління державним боргом. Обслуговування державного боргу України. Вплив державного боргу на фінансовий стан держави.

Засоби адаптації викладання дисципліни до потреб здобувачів з обмеженими можливостями здоров'я

При необхідності в освітньому процесі застосовуються методи і технології, що полегшують сприйняття інформації особами з обмеженими можливостями здоров'я:

- створення текстової версії будь-якого нетекстового контенту для його можливого перетворення в альтернативні форми, зручні для різних користувачів;
- створення контенту, який можна представити у різних видах без втрати даних або структури, передбачити можливість масштабування тексту та зображень без втрати якості, передбачити доступність управління контентом з клавіатури;
- застосування програмних засобів, що забезпечують можливість освоєння навичок і умінь, що формуються дисципліною, за рахунок альтернативних способів, в тому числі віртуальних лабораторій і імітаційних технологій;

- застосування дистанційних освітніх технологій для передачі інформації, організації різних форм інтерактивної контактної роботи учня з викладачем, у тому числі вебінарів, які можуть бути використані для проведення віртуальних лекцій з можливістю взаємодії всіх учасників дистанційного навчання, проведення семінарів, виступи з доповідями і захисту виконаних робіт, проведення тренінгів, організації колективної роботи;
- застосування дистанційних освітніх технологій для організації форм поточного та проміжного контролю;
- збільшення тривалості здачі особою з обмеженими можливостями здоров'я форм проміжної атестації по відношенню до встановленої тривалості їх здачі:
- тривалості здачі іспиту, що проводиться в письмовій формі, – не більше, ніж на 90 хвилин;
- тривалості підготовки здобувача до відповіді на іспиті, що проводиться в усній формі – не більш, ніж на 20 хвилин.

Методичне забезпечення дисципліни

Основу комплексу методичного забезпечення навчальної дисципліни «Фінансове право» складають:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- силабус;
- індивідуальні завдання;
- тестові завдання;
- рекомендовані джерела.

Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

- ноутбук;
- доступ до мережі Інтернет;
- доступ до репозитарію та електронного каталогу наукової бібліотеки університету (<https://library.sspu.edu.ua/>)

8. Рекомендовані джерела інформації

Законодавство України у сфері фінансового права

1.1. Нормативна база

1. Конституція України від 28.06.1996 *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17 (дата звернення: 31.08.2023)
4. Податковий Кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755- VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення: 31.08.2023)
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
6. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
7. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
8. Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування Закон від 08.07.2010 № 2464-V. *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
9. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21 грудня 2017 № 2258-VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
10. Про Кабінет Міністрів України Закон України від 27.10.2010 № 794-VII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
11. Про центральні органи виконавчої влади Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення: 31.08.2023)

12. Про Регламент Верховної Ради України від 10.02.2010 № 1861-VI *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
13. Про Рахункову палату від 2 липня 2015 року № 576-VIII *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування Закон України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#top> (дата звернення: 31.08.2023)
15. Про Державний бюджет України на 2023 рік Закон України від 3.11.2022 № 2710-IX *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
16. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 375 *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
17. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227 *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n15> (дата звернення: 31.08.2023)
18. Деякі питання здійснення державного фінансового контролю в умовах воєнного стану Постанова Кабінету Міністрів України від від 07.05.2022 № 561 *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zdijsnennya-derzhavnogo-finansovogo-kontrolyu-v-umovah-voyennogo-s561-070522> (дата звернення: 31.08.2023)
19. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України Постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 № 280 *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 31.08.2023)
20. Про Статут Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та Регламент засідань правління Фонду. Постанова Правління Фонду від 06.07.2000 № 2 *Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002568-00#Text> (дата звернення: 31.08.2023)

1.2. Основна література:

1. Андрущенко Г. С., Коваленко А. А., Савченко Л. А. Фінансово-контрольне право : підручник / Г.С. Андрущенко, А.А. Коваленко, Л.А. Савченко. К. : Юрінком Інтер. 2021. 348 с.
2. Іванський А.Й. Фінансово-правові санкції : монографія / А. Й. Іванський. Х. : Гельветика. 2019. 500 с.
3. Іванський А.Й. Адміністрування публічних фінансів : навчально-методичний посібник / А.Й. Іванський. Х. : Гельветика. 2022. 124 с.
4. Мандриченко Ю.С. Правові гарантії діяльності органів фінансового контролю в Україні : монографія / Ю.С. Мандриченко. К. : ЦУЛ. 2020. 200 с.
5. Очкуренко С.В. Місце фінансового права в системі права України : проблеми теорії і практики : монографія С.В. Очкуренко. К. : ВД Гельветика. 2017. 460 с.
6. Савченко Л.А. Фінансово-контрольне право : становлення та розвиток : монографія / Л.А. Савченко. К. : Юрінком Інтер. 2017. 400 с.
7. Тетарчук І.В. Фінансове право : навчальний посібник для підготовки до іспитів / І.В. Тетарчук. К. : ЦУП. 2022. 160 с.
8. Фінансове право : підручник / за ред. Т.Є. Кагановської, М. П. Кучерявенка ; Харків. Нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Х. : Право, 2022. 432 с.
9. Фінансове право : посіб. для підгот. до іспитів / Д. О. Білінський, І.М. Бондаренко, О.О. Головашевич та ін. ; за ред. О.О. Головашевича. Х. : Право. 2020. 268 с.
10. Фінансове право : підручник / / О.О. Дмитрик, Є.О. Алісов, Н.М. Ковалко та ін. ; за ред. О. О. Дмитрик. К. : Юрінком Інтер. 2022, 466 с.
11. Фінансові послуги : підручник / О.О. Дмитрик, Є.О. Алісов, Н.М. Ковалко та ін. ; за ред. О. О. Дмитрик. Х. : Право. 2023. 408 с.
12. Глух М., Ковалко Н. Державний фінансовий аудит як різновид фінансового контролю. Актуальні проблеми правознавства. 2022. № 1 (29). С. 25–31. URL: <https://lib.duan.edu.ua/index.php/en/resources/personal-e-resources/e-library/10-pravo/1171-aktualni-pytannia-inozemnoi-filolohii-14-11> (дата звернення: 30.08.2023)
13. Одинак О., Голота Н. Захист прав споживачів фінансових послуг в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми правознавства. 2022. № 1 (29). С. 43–48. <http://app.wunu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/1-2022-1.pdf> (дата звернення: 30.08.2023)

1.3. Інформаційні ресурси:

www.kmu.gov.ua - офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

www.mfu.gov.ua - офіційний сайт Міністерства фінансів України.

www.nbu.gov.ua - офіційний сайт Національного банку України.

www.rada.gov.ua - офіційний сайт Верховної Ради України.

<https://www.mof.gov.ua/uk> - офіційний сайт Міністерства фінансів України

<http://rp.gov.ua/About/RegulatoryDoc/> - офіційний сайт Рахункової палати

<https://www.treasury.gov.ua/> - офіційний сайт Державної казначейської служби України

<https://tax.gov.ua/> - офіційний сайт Державної податкової служби України

<https://customs.gov.ua/> - офіційний сайт Державної митної служби України

<https://dasu.gov.ua/> - офіційний сайт Державної аудиторської служби України

<https://www.pfu.gov.ua/pro-pfu/polozhennya-pro-fond/> - офіційний сайт Пенсійного фонду України

<https://library.sspu.edu.ua/> - наукова бібліотека СДПУ ім. А.С.Макаренка.